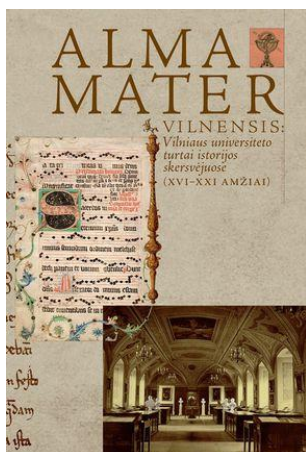

Kraštotyros leidiniai. 2016 m.

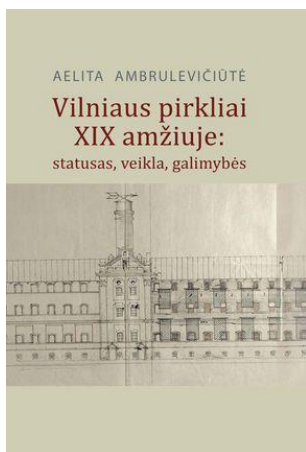
Alytaus rajonas = Alytus district. – Kaunas: Terra publica; Alytus: Alytaus rajono savivaldybės administracija, [2016] (Vilnius: Spauda). – 99, [1] p.: ilustr., portr.

Knygoje pateikiama trumpa informacija apie Alytaus rajono seniūnijas, garbės piliečius, žymiausius rajono amatininkus, kulinarus. Leidinys iliustruotas nuotraukomis iš Alytaus turizmo informacijos centro, Lietuvos centrinio valstybės, Lietuvos sporto muziejaus archyvų.

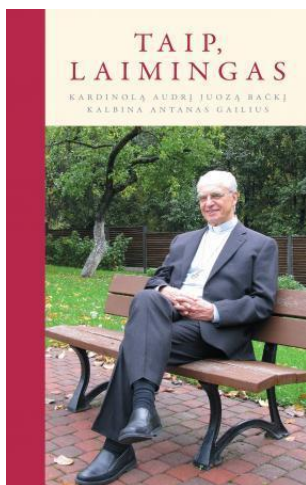
Alma Mater Vilnensis: Vilniaus universiteto turtai istorijos skersvėjuose (XVI–XXI amžiai): kolektyvinė monografija. – Vilnius: Vilniaus universitetas: Vilniaus universiteto leidykla, 2016 (Vilnius: Petro ofsetas). – XXIII, 883, [3] p.: ilustr., faks., portr., žml.

Ši gausiai iliustruota monografija atskleidžia Vilniaus universiteto regalių, bibliotekos, archyvo, kolekcijų, muziejų ir įvairių rinkinių likimą įvairiais universiteto gyvavimo laikotarpiais.

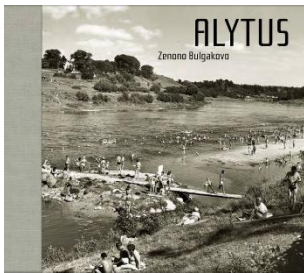
Ambrulevičiūtė, Aelita. Vilniaus pirkLIAI XIX amžiuje: statusas, veikla, galimybės. – Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla, 2016 (Vilnius: Standartų sp.). – 437, [1] p.: ilustr., faks.

Monografijoje nagrinėjama Vilniaus pirklių socialinė ir ekonominė istorija. Atskleidžiama etnokonfesinė ir socialinė pirklių sluoksniu dinamiška, jos pokyčiai XIX a. Vilniuje, pirklių verslo krypties pasirinkimai, analizuojama Rusijos imperijos politika pirklių atžvilgiu, aptariama pirklių socialinė laikysena, verslo, gyvenimo būdo pokyčiai.

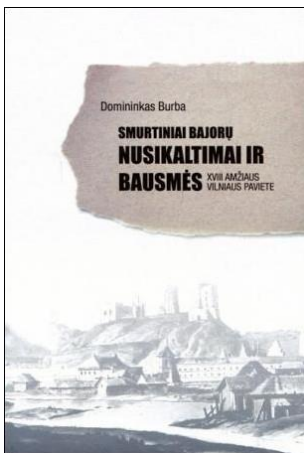
Bačkis, Audrys Juozas. Taip, laimingas : kardinolą Audrį Juozą Bačkį kalbina Antanas Gailius / [sudarytojas Antanas Gailius]. – Vilnius: Naujasis židinys-Aidai, 2016 (Vilnius: Petro ofsetas). – 525, [1] p.: ilustr.

Knygoje per dvidešimt keturis pašnekesius su poetu, vertėju Antanu Gailiumi kardinolas A. J. Bačkis pasakoja apie savo gyvenimą, bendradarbiavimą su popiežiumi Jonu Pauliumi II Romos Kurijoje, susitikimus su iškiliausiais pasaulio politikais, apie Vilniaus arkivyskupiją, jos santykius su Visuotine Bažnyčia, apie intensyvų darbą, atkuriant nepriklausomybę atgavusią Lietuvą. Leidinyje spausdinama kardinolo svarbesnių gyvenimo įvykių chronologija.

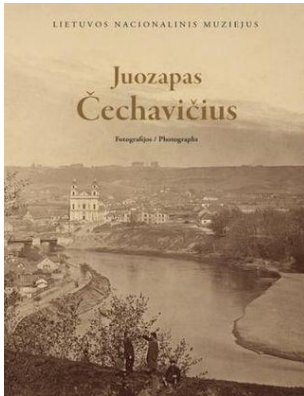
Bulgakovas, Zenonas. Zenono Bulgakovo Alytus: [fotografijų albumas] / [sudarymas ir tekstai: Vidas Poškus, Kostas Poškus]. – [Vilnius]: [Kilnios iniciatyvos], [2016] ([Vilnius]: BALTO print). – 183, [1] p.: iliustr., portr.

Albume vaizduojamas 8-ojo ir 9-ojo dešimtmečio Alytaus miestas. Nuotraukose užfiksuoti Alytaus senamiestis, statomi nauji gyvenamieji mikrorajonai, pramonės rajonas, Jaunimo parkas, naujų gatvių tiesimas, Nemunas.

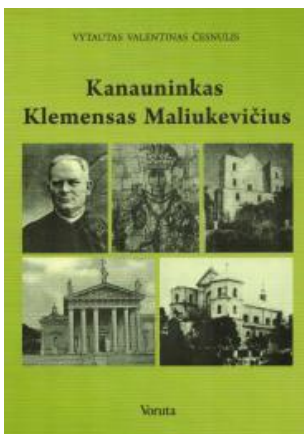
Burba, Domininkas. Smurtiniai bajorų nusikaltimai ir bausmės XVIII amžiaus Vilniaus pavieta: monografija / Domininkas Burba; Lietuvos edukologijos universitetas, Istorijos fakultetas, Lietuvos istorijos katedra. – Vilnius: Lietuvos edukologijos universiteto leidykla, 2016 (Vilnius: LEU I-kla). – 381, [1] p.: diagr., žml.

Monografijoje nagrinėjami smurtiniai bajorų nusikaltimai ir bausmės XVIII a. Vilniaus pavieta. Ištyrinėjus Vilniaus pavieto pilies ir žemės teismų knygas, knygoje atskleidžiamos Lietuvos Statuto nuostatos, teisės normų įgyvendinimo problematika nagrinėjamoju laikotarpiu, nusikaltimų struktūra: statistika, „teisingumo atkūrimo“ jėga motyvai, priežastys, erdvė, socialinė aukų ir nusikaltėlių sudėtis, smurto laipsnis, bausmių teorija ir praktika. Per bajorų, kaip valdančiojo luomo, nusikalstamumo tyrimą siekiama pažvelgti į to meto Vilniaus visuomenę, tiriami jos konfliktai ir jų sprendimų būdai, bajorų tarpusavio santykiai su kitais visuomenės sluoksniais.

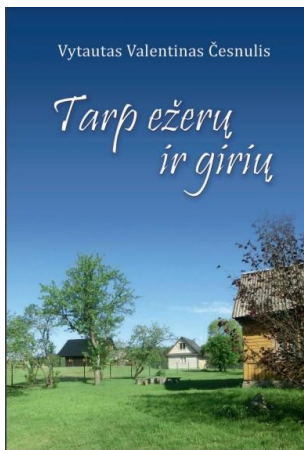
Juožapas Čechavičius, 1818–1888: fotografijos: [albumas] / sudarytoja Jūratė Gudaitė. – Vilnius: Lietuvos nacionalinis muziejus, [2016] (Vilnius: BALTO print). – 390, [1] p.: iliustr., faks., portr.

Juožapas Čechavičius – vienas žymiausių XIX a. antros pusės Vilniaus fotografų, meniškų miesto panoramų ir išpūdingų jo apylinkių peizažų autorius. Knygoje publikuojamas unikalus J. Čechavičiaus XIX a. 7–9 dešimtmečio kūrybinis palikimas.

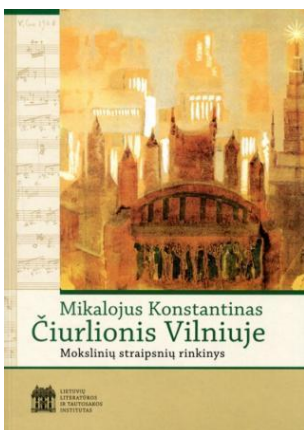
Česnulis, Vytautas. Kanauninkas Klemensas Maliukevičius: [istorinė apybraiža] / Vytautas Valentinas Česnulis. – Trakai: „Vorutos“ fondas, 2016 (Vilnius: BALTO print). – 159, [1] p.: iliustr., faks., portr.

Knygoje, remiantis archyviniais dokumentais, aprašytas žymaus Vilniaus krašto bažnyčios veikėjo, lietuviybės puoselėtojo kanauninko Klemenso Maliukevičiaus (1876–1934) gyvenimas ir veikla. Jis buvo vienas iš lietuvių švietimo draugijos „Rytas“ steigėjų, Laikinojo Vilniaus lietuvių komiteto ir daugelio Lenkijos okupuoto Vilniaus krašto lietuvių organizacijų narys, Trakų Švč. Mergelės Marijos Apsilankymo bažnyčios klebonas ir dekanas.

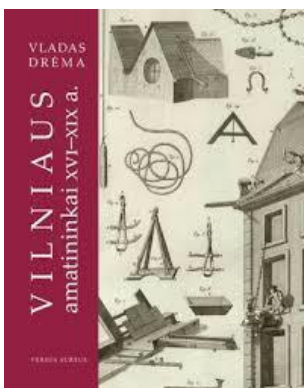
Česnulis, Vytautas. Tarp ežerų ir girių: [Varėnos rajono] Girežerio kaimo istorija. – Trakai: „Vorutos“ fondas, 2016 (Vilnius: BALTO print). – 167, [1] p., [20] iliustr., faks.

Knygoje pateikiama istoriniais šaltiniais pagrįsta Girežerio kaimo istorija. Leidinyje, remiantis archeologiniais šaltiniais, apibūdinta vietovės priešistorė, nuo XVIII a. antrosios pusės senajam Varėnos dvarui priklausęs Girežeris ir jo gyventojai. Sodžiaus istorija suskirstyta laikotarpiais – XVIII a. pabaiga, XIX a. ir XX a. pradžia, aprašytas lenkų okupacijos 1920-1939 m., hitlerininkų okupacijos ir abu bolševizmo laikotarpiai. Trumpai aprašytas šiandieninis kaimo gyvenimas, sodžiuje veikusios įmonės, mokyklos, Šv. Kazimiero draugijos skyrius. Atkreiptas dėmesys į krašto vietovardžius, kalbą, dainas ir sakmes, įvairius kaimo gyventojų nutikimus, sodžiaus atgarsius spaudoje.

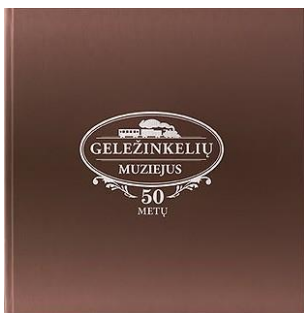
Mikalojus Konstantinas Čiurlionis Vilniuje: mokslinių straipsnių rinkinys / [sudarytoja Nida Gaidauskienė]. – Vilnius: Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, 2016 (Vilnius: Petro ofsetas). – 398, [2] p.: iliustr., faks., nat.

Tai mokslinių straipsnių rinkinys, kuriame Lietuvos ir užsienio muzikologai, literatūrologai, kultūrologai, menotyrininkai aptaria M. K. Čiurlionio sprendimo atvykti į Vilnių aplinkybes, veiklą šio miesto erdvėje ir kultūros gyvenimo kontekstus.

Drėma, Vladas. Vilniaus amatininkai XVI–XIX a.: iš Vlado Drėmos archyvų / Vladas Drėma; [sudarytojas Arturas Mickevičius]. – Vilnius: Versus aureus, [2016] (Vilnius: Petro ofsetas). – 894, [2] p.: iliustr.

Knygą sudaro V. Drėmos 1950–1980 m. kaupti archyviniai dokumentų išrašai, kuriuose pateikiama informacija apie Vilniuje ir jo apylinkėse 1500–1850 m. dirbusius amatininkus. Medžiaga sukaupta dirbant Lietuvos archyvuose ir iš spaudos, suskirstyta pagal amatus ir chronologiją. Knygoje pateikiama medžiaga leidžia susidaryti vaizdą apie Vilniaus amatų raidą, miestiečių viešąjį bei privatų gyvenimą.

Geležinkelių muziejus, 1966–2016 / [tekstų autoriai Vitalija Lapėnienė, Aušrinė Gudienė, Rūta Vaičiulionienė, Česlavas Uzialo]. – Vilnius: Lietuvos geležinkeliai, 2016 (Vilnius: Ciklonas). – 130, [2] p.: iliustr., faks.

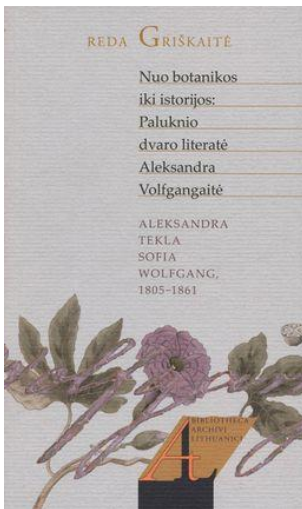
Knygoje pateikiama istorinė Geležinkelių muziejaus apžvalga, aprašomi įdomiausi eksponatai. Leidinys gausiai iliustruotas.

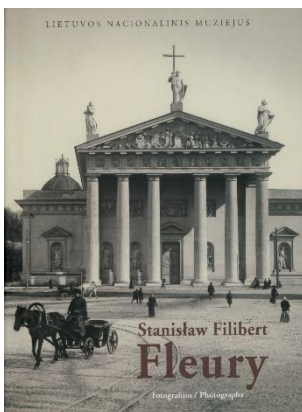
Girininkienė, Vida. Rasų kapinėms 215 metų = 215. rocznica założenia cmentarza na Rossie: atminimo takais: informacinis žinynas / Vida Girininkienė, Kšištof Tolkačevski; Vilniaus istorinių kapinių draugija „Rasos“. – Vilnius: Vilniaus istorinių kapinių draugija „Rasos“, 2016 (Vilnius: Standartų sp.). – 60, [5] p., įsk. virš.: ilustr., faks.

Knygoje trumpai apžvelgiama Rasų kapinių istorija. Žinyne pateikiama informacijos apie 268 asmenis, palaidotus Rasų kapinėse, bei kapinių žemėlapis.

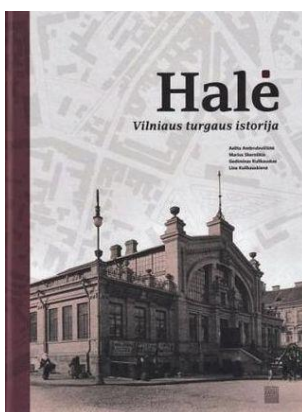
Griškaitė, Reda. Nuo botanikos iki istorijos: Paluknio dvaro literatė Aleksandra Wolfgangaitė: Aleksandra Tekla Sofia Wolfgang, 1805–1861 / Reda Griškaitė; Lietuvos istorijos institutas. – Vilnius: Lietuvos istorijos institutas, 2016 (Vilnius: Standartų sp.). – 265, [2] p.: ilustr., faks., portr.

Knygoje pasakojama apie Vilniuje gimusią XIX a. pirmosios pusės botanikę, literatę, istorikę ir labdarę Aleksandrą Wolfgangaitę. Leidinyje siekiama atkurti žinomo botaniko, Vilniaus universiteto profesoriaus, Paluknio dvaro savininko Jono Fridricho Wolfgango dukters kūrybinę biografiją. Tekstą papildė gausi ikonografinė medžiaga.

Fleury, Stanisław Filibert. Stanisław Filibert Fleury, 1858–1915: fotografijos: [albumas] / sudarytoja Jūratė Gudaitė. – 2-asis patiksl. ir papild. leid. – Vilnius: Lietuvos nacionalinis muziejus, [2016] (Vilnius: BALTO print). – 582, [2] p.: ilustr., portr.

Antras patikslintas ir papildytas knygos leidimas. XIX–XX a. sandūroje F. Fleury buvo vienas geriausių Vilniaus fotografų. Fotografijose užfiksuoti tradicijų bei papročių momentai, miesto kasdienybės vaizdai, leidžiantys persikelti į praeitį ir pažinti anuometinį Vilnių. Miesto ir apylinkių vaizdai pateikti laikantis jų geografijos, portretai sudėti atsižvelgiant į chronologiją pagal Fleury ateljė fotokortelių signatūras, naudotas skirtingais laikotarpiais.

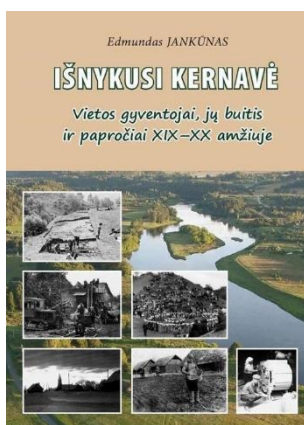
Halė: Vilniaus turgaus istorija / [Aelita Ambrulevičiūtė, Marius Skerniškis, Gediminas Kulikauskas, Lina Kulikauskienė]. – Vilnius: Aukso žuvis, 2016 (Vilnius: Standartų sp.). – 206, [1] p.: ilustr.

Halės turgus – ilgiausiai veikianti Vilniaus turgavietė. Knygoje aprašoma miesto ir turgaus formavimosi sąsajos, turgavietės architektūra, vilniečių butis, apsipirkimo įpročiai, kainos, pateikiami įdomūs faktai. Spalvingą turgaus kasdienybę iliustruoja skirtingų epochų nuotraukos, piešiniai, brėžiniai. Knygoje rašoma ir apie turgaus apylinkių, vadinamojo Aštriojo galo priemiesčio, istoriją.

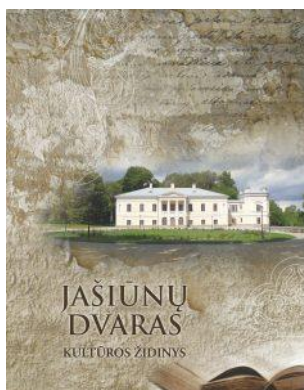
Yossman, Sam. Šaltojo karo samdinys: [atsiminimai] / Sam Yossman kartu su Inga Liutkevičiene. – Vilnius: Mažoji leidykla, 2016 (Vilnius: Standartų sp.). – 335, [1] p.: iliustr.

Vilniuje gimęs, kelis dešimtmečius Londone gyvenantis žurnalistas ir vertėjas Samas Josmanas (Sam Yossman) (kartu su Inga Liutkevičiene) biografinėje knygoje vaizdingai aprašo pokario Vilnių. Tam skirta knygos dalis „Vaikis iš senamiesčio kiemo“. Toliau knygoje atsispindi įdomus autoriaus gyvenimas įvairiose šalyse. Didelė knygos dalis skirta įspūdingai autoriaus karjerai BBC radijuje.

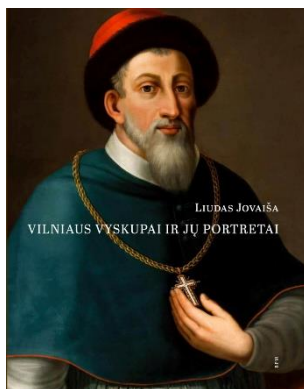
Jankūnas, Edmundas. Išnykusi Kernavė: vietos gyventojai, jų buitis ir papročiai XIX–XX amžiuje. – Vilnius: Asociacija „Lapkričio 2-osios draugija“, 2016 (Vilnius : Petro ofsetas). – 232, [2] p.: iliustr., faks., portr.

Knygoje rašoma apie Kernavės miestelį ir jo bendruomenės gyvenimą XIX–XX amžiuje. Leidinyje pasakojama, kokių tautybių ir luomų žmonės gyveno Kernavėje, kokia kalba jie kalbėjo, kaip atrodė pastatai ir gatvės, kuriose dabar yra naujų statinių, kaip su laiku keitėsi miestelio vaizdas.

Jašiūnų dvaras – kultūros židinys: [straipsnių rinkinys] / sudarytoja Aurelija Arlauskienė. – Vilnius: [Vilniaus universitetas]: Vilniaus universiteto leidykla, 2016 (Vilnius: Standartų sp.). – 279, [1] p.: iliustr., faks., portr.

Knygos idėjos autorė ir sudarytoja žurnalistė Aurelija Arlauskienė, gyvenanti netoli Jašiūnų, kviečia skaitytojus į „Mykolo Balinskio Jašiūnus – garsiausią intelektualinę salą XIX a. Lietuvos provincijoje“. Knygą sudaro kelių autorių straipsniai apie Jašiūnų dvaro sodybą, parką, Jašiūnų dvarininkus ir jų palikuonis. Leidinys gausiai iliustruotas Lietuvos archyvuose, muziejuose, bibliotekose saugomais paveikslais, fotografijomis, dokumentais, taip pat asmeninių archyvų nuotraukomis.

Jovaiša, Liudas. Vilniaus vyskupai ir jų portretai / sudarytojas ir tekstų autorius Liudas Jovaiša. – Vilnius: Bažnytinio paveldo muziejus, 2016 (Vilnius: Petro ofsetas). – 134, [2] p.: iliustr.

Knygoje pristatomas vienas seniausių Lietuvoje paveikslų rinkinių – Vilniaus vyskupų portretų galerija. Knygos įvade aptarta Vilniaus vyskupų istorijos etapų specifika, pateikta šios hierarchų grupės kolektyvinė charakteristika. Leidinyje spausdinamos portretuose pavaizduotų asmenų biogramos. Knygos priede pateikti ir kelių vyskupų pagalbininkų, vyskupijos administratorių portretai su trumpomis žiniomis apie juose pavaizduotus asmenis.

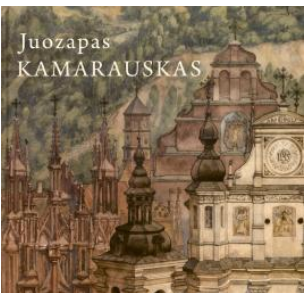
Jurašienė, Jolanta. Vilniaus skulptūrų kelias: [kultūrinis gidas]: [22 maršrutai] / Jolanta Marcišauskytė-Jurašienė. – 3-iasis pakoreg. leid. – Vilnius: Modernaus meno centras, 2016 ([Vilnius]: BALTO print). – 423, [1] p.: iliustr., žml.

Knygoje „Vilniaus skulptūrų kelias“ pristatomos 157 Senamiestyje, Vilniaus miesto centre ir toliau nuo jo esančios skulptūros bei jų autoriai, pateikiamas pavienių objektų ir skulptūrų parkų sąrašas.

Kaip gyveni, Ukmergės melioratoriai: Ukmergės melioracijai – 60: prisiminimų knyga / [sudarytoja Genė Vaitkūnienė]. – Ukmergė: Valdo leidykla, 2016 (Ukmergė: Valdo leidykla). – 370 p.: iliustr., faks., portr.

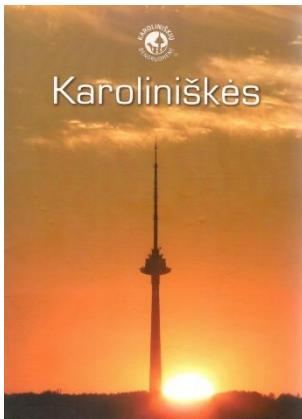
Leidiny skirtas Šventupio miestelyje įsikūrusios įmonės „Ukmergės melioracija“ 60-mečio jubiliejui. Knygoje darbuotojų lūpomis papasakota įmonės istorija, kuri prasidėjo 1956 m. Knygos sudarytoja – Ukmergės rajono savivaldybės Vlado Šlaito viešosios bibliotekos Šventupės kaimo padalinio vyresnioji bibliotekininkė Genė Vaitkūnienė.

Kamarauskas, Juozas (1874–1946). Juozapas Kamarauskas: dailininko, inžinieriaus architekto kūrybinis palikimas Lietuvos dailės muziejuje: kūrinių katalogas / [sudarytoja Rima Rutkauskienė]; [vertėja Albina Strunga]. – Vilnius: Lietuvos dailės muziejus: Regionų kultūrinių iniciatyvų centras, 2016 (Vilnius: Petro ofsetas). – 195, [1] p.: iliustr., faks., portr.

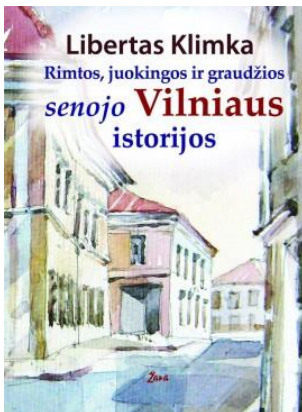
Knygoje publikuojamas dailininko, inžinieriaus architekto Juozapo Kamarausko (1874–1946) kūrybinis palikimas, saugomas Lietuvos dailės muziejuje, pateikta išsami dailininko gyvenimo ir kūrybos apžvalga. Visi leidinio tekstai - lietuvių ir anglų kalbomis. Juozapo Kamarausko akvarelėse užfiksuotas Vilniaus paveldas – miesto planai, panoramos, pilys, buvusių sienų vartai, bažnyčios, gatvių pastatai. Dailininkas vaizdavo senosios architektūros paminklus remdamasis išlikusiais istoriniais jų aprašymais, archeologinių tyrimų ataskaitomis, archyvuose, bibliotekose, muziejuose saugomais istoriniais šaltiniais, senosiomis graviūromis, planais.

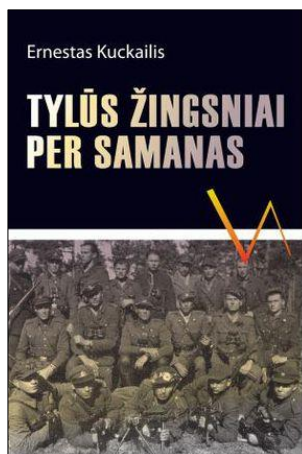
Karoliniškės: apie tai, kaip atsirado Karoliniškių gyvenamasis masyvas, seniūnija ir kiti objektai / Karoliniškių bendruomenė; [parengė Onutė Didikienė, Violeta Gedminaitė, Alma Matulienė, Kęstutis Turonis]. – Vilnius: Petro ofsetas, 2016 (Vilnius: Petro ofsetas). – 151, [1] p.: iliustr., faks., portr.

Knygoje pateikiamas pokalbis su architektu, projektavusiu Karoliniškes, Kazimieru Balėnu, yra informacijos apie mikrorajono pradžią, įvairias įstaigas, gyventojus, su šiuo mikrorajonu susijusius politinius ir visuomenės veikėjus (Pranciškų Tupiką, Algirdą Saudargą, Danutę Bekintienę, Liną Balsį).

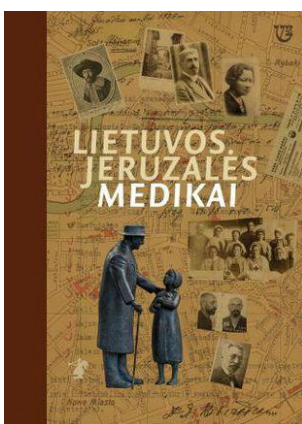
Klimka, Libertas. Rimos, juokingos ir graudžios senojo Vilniaus istorijos / Libertas Klimka; [ilustracijos Vilijos Mačiulytės]. – Vilnius: Žara, [2016] (Vilnius: Spauda). – 383, [1] p.: iliustr.

Knygos autorius etnologas L. Klimka kviečia pasidairyti po Vilnių jo vaikystės takais. Knygoje autorius bando atskleisti Vilniaus magijos paslaptį, išsiaiškinti, kodėl šis miestas taip traukia, kodėl čia taip malonu gyventi, kuo Lietuvos sostinė išskirtinė. Leidinyje pasakojama apie mažai žinomus istorinius faktus, kurie turėjo didelę įtaką Vilniaus raidai, apie vilniečius, jų spalvingus charakterius, nuopelnus mūsų kultūrai. Daugelis šių pasakojimų panašūs į laiko pagražintas ir nušlifluotas istorijas ir anekdotus. Įdomius autoriaus pasakojimus iliustruoja dailininkės V. Mačiulytės akvarelės su Vilniaus vaizdais.

Kuckailis, Ernestas. Tylūs žingsniai per samanas: karinė istorinė apybraiža. – Kaunas: Vox altera, 2016 (Kaunas: Morkūnas ir Ko). – 143, [1] p.: iliustr., faks., portr.

Remiantis realiais įvykiais, knygoje perteikiama Lietuvos partizanų kasdienybė, aprašomi susirėmimai su okupantais, Merkinės miestelio šturmas 1945 m. Pasak leidinio autoriaus, jis nesiekė tiksliai atkurti įvykių, bet labiau norėjo atskleisti partizaninį karą per žmonių išgyvenimus ir kartais paprastus buitinius dalykus, kario žvilgsniu pažiūrėti į tautos pasipriešinimo kovą.

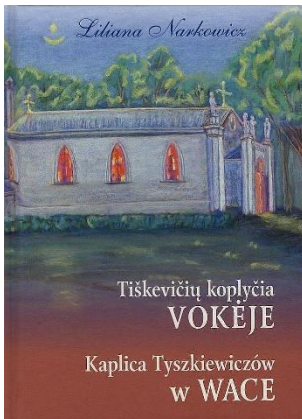
Lietuvos Jeruzalės medikai: [straipsnių rinkinys] / sudarė Davidas Ščupakas. – [Vilnius]: R. Paknio leidykla, [2016] ([Vilnius]: BALTO print). – 564, [2] p.: iliustr., faks., portr.

Medikai žydai, praktikavę Lietuvoje ir iš čia kilę, suvaidino ypatingą vaidmenį Vilniaus medicinos istorijoje. Knygoje rašoma apie XVII–XX a. žydų tautybės medikų veiklą Vilniaus mieste ir kitose Lietuvos vietovėse.

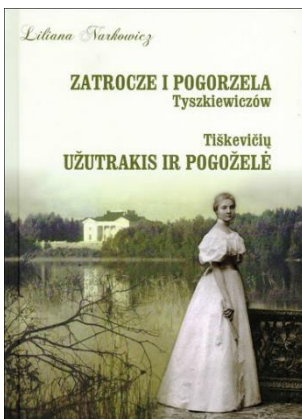
Liubavas: [Liubavo dvaro baroko architektūros ansamblio restauravimas]: [ataskaita] / [teksto autorius Gintaras Karosas]. – [Joneikiškės, Vilniaus r.]: Europos parkas, [2016] (Vilnius: Petro ofsetas). – 23, [1] p.: iliustr.

Gausiai iliustruotame leidinyje lietuvių, anglų, rusų, lenkų ir gudų kalbomis pateikiama viešosios įstaigos „Europos parkas“ vykdyto projekto „Liubavo dvaro sodybos oficinios ir oranžerijos restauravimas ir pritaikymas kultūros ir viešosioms reikmėms“ ataskaita. Restauravimo patirtimi dalinasi Europos parko ir Liubavo muziejaus kūrėjas Gintaras Karosas.

Narkovič, Liliana. Tiškevičių koplyčia Vokėje = Kaplica Tyszkiewiczów w Wace / Liliana Narkowicz; [vertimas iš lenkų kalbos: Emilija Stankevičienė]. – [Vilnius]: [L. Narkovič], [2016]. – 224 p.: iliustr.

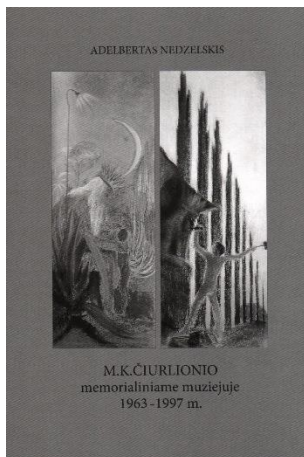
Knygoje rašoma apie Trakų Vokės Švč. Mergelės Marijos koplyčia-mauzoliejų, kur palaidoti Tiškevičių giminės atstovai. Koplyčia įrašyta į kultūros paveldo registrą ir priklauso Lentvario Viešpaties Apreiškimo Švč. Mergelei Marijai parapijai. Knyga lietuvių ir lenkų kalbomis, gausiai iliustruota autentiškomis nuotraukomis, Tiškevičių šeimos gyvenimo epizodais, portretais.

Narkovič, Liliana. Zatrocze i Pogorzela Tyszkiewiczów = Tiškevičių Užutrakis ir Pogoželė / Liliana Narkowicz; [tłumaczenie: Emilija Stankevičienė]. – Vilnius: [L. Narkovič], [2016] (Vilnius: Standartų sp.). – 239, [1] p.: iliustr., faks., portr.

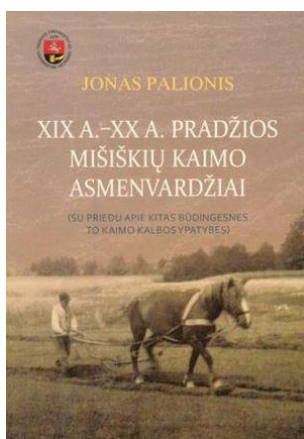
Knygoje lenkų ir lietuvių kalbomis pasakojama apie dvi šeimas: grafų Juozapo (1868–1917 ir Jadvygos (1878–1939) Tiškevičių gyvenimą Užutrakyje ir jų dukters Joanos, ištekėjusios už pusbrolio Stepono Tiškevičiaus, gyvenimą Pogoželės dvare Lenkijoje. Autorė remiasi Varšuvos karalių rūmų, Lietuvos valstybės istorijos archyvo Vilniuje, taip pat šeimos archyvo dokumentais, aprašomojo laikotarpio periodinės spaudos leidiniais, užsienyje gyvenančių šių šeimų palikuonių atsiminimais, dvare tarnavusių žmonių arba jų vaikų pasakojimais. Leidinyje akcentuojamas aristokratų kasdieninis gyvenimas, tradicijos, papročiai tuometiniame Užutrakyje. Skaitytojas sužinos kaip rengėsi, ką valgė, kaip įrenginėjo namus, kokius augalus augino Užutrakio dvaro gyventojai.

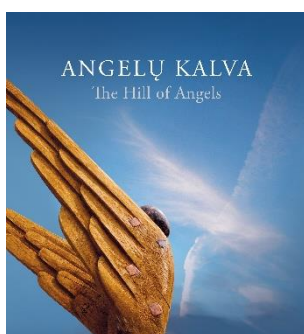
Nedzelskis, Adelbertas. M. K. Čiurlionio memorialiniame muziejuje 1963–1997 m. / Adelbertas Nedzelskis; M. K. Čiurlionio draugija. – 2-asis leid. – [Liškiava, Varėnos r.]: Sofartas, 2016 (Vilnius: Baltijos kopija). – 275, [1] p.: iliustr., faks., portr.

Pirmoje knygos dalyje pateikiama informacija apie M. K. Čiurlionio memorialinio muziejaus kūrimą ir atidarymą, pridedami tai liudijantys dokumentai ir raštų kopijos. Antroje knygos dalyje chronologine tvarka pateikiama 1964–1997 metų muziejaus veikla.

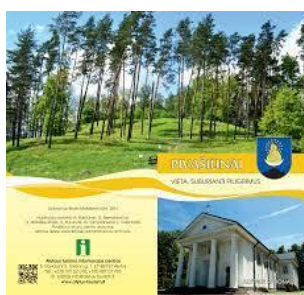
Palionis, Jonas. XIX a. – XX a. pradžios Mišiškių kaimo asmenvardžiai: (su priedu apie kitas būdingesnes to kaimo kalbos ypatybes) / Jonas Palionis; Vilniaus universitetas. – Vilnius: Vilniaus universitetas: Vilniaus universiteto leidykla, 2016 (Vilnius: BMK I-kl.). – 54, [1] p., [3] iliustr.

Knygoje remiantis Nemajūnų parapijos bažnytiniu archyvu aprašyti 1800–1910 m. Mišiškių kaimo (Alytaus r.) asmenvardžiai (krikštavardžiai ir pavardės). Pateikiama informacijos apie kitas būdingesnes šio kaimo kalbos ypatybes.

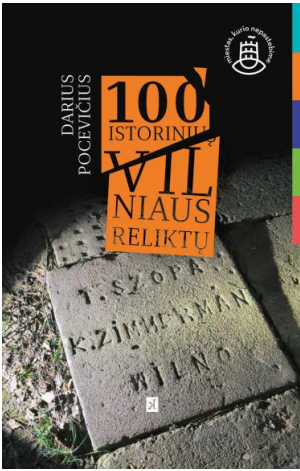
Piličiauskaitė, Lolita Jolanta. Angelų kalva = The Hill of Angels / Lolita Piličiauskaitė-Navickienė. – Vilnius: Aktin, 2016 (Vilnius: BALTO print). – 269, [3] p.: iliustr.

Knygoje rašoma apie netoli Trakų įkurtą Angelų kalvą – pilietinės iniciatyvos dėka gimusį tęstinį projektą „Tūkstančio ženklų takas“, kuriuo siekiama kurti visuomenės reikmėms skirtą liaudies pamaldumo praktikos vietą. Leidinyje pateikiamos legendos apie 2009–2015 m. pastatytas 36 ažuolinių angelų skulptūras, aptariama jų simbolika.

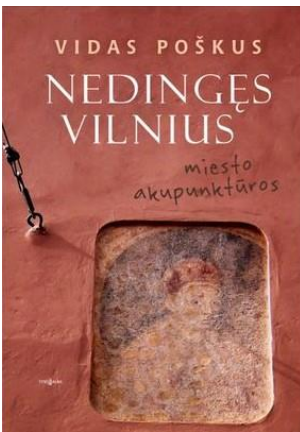
Pivašiūnai – vieta, suburianti piligrimus: Alytaus rajonas: [informacinis leidinys] / [sudarytoja Birutė Malaškevičiūtė]. – Alytus: [Alytaus turizmo informacijos centras], [2016]. – 12 p., įsk. virš: iliustr., žml.

Leidinyje pateikiama Pivašiūnų kaimo istorija ir informacija apie lankytinus objektus.

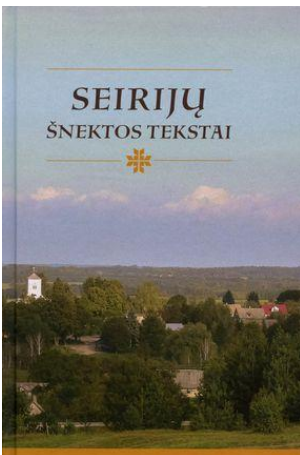
Pocevičius, Darius. 100 istorinių Vilniaus relikvų: [nuo XIV a. iki 1944 m.] / Darius Pocevičius. – Vilnius: Kitos knygos, [2016] (Vilnius: Spauda). – 839, [1] p.: iliustr., brėž., faks., portr., žml.

Knygoje pasakojama apie Vilnių nuo XIV a. iki Antrojo pasaulinio karo pabaigos. Daug istorinių relikvų sunaikino urbanizacija ir laikas. Ši knyga kviečia atrasti gyvą miesto istoriją, kurią pasakoja fundacinės lentelės, statinių likučiai, užrašai, monogramos, herbai, paminklai, dekoruoti elementai. „Knyga gimė iš meilės miestui ir įsiūčio, kurį kelia skylėta ir baltų dėmių pilna Vilniaus istorija...“ – sako D. Pocevičius.

Poškus, Vidas. Nedingęs Vilnius: miesto akupunktūros / Vidas Poškus. – Vilnius: Tyto alba, 2016 (Vilnius: Standartų sp.). – 303, [1] p.: iliustr.

Knygos autorius dailėtyrininkas V. Poškus pasakoja, kad, pragyvenęs Vilniuje dvidešimt metų, prisirišo prie šio miesto, o ir pats miestas – dėkinga medžiaga papasakoti istorijas ir parašyti knygą. Autorius savo knygoje kviečia į asmenišką kelionę po Vilnių ir teigia, kad net tie žmonės, kurie mano gerai pažįstantys miestą, ras joje netikėtumų. Knygoje autorius papasakoja beveik 100 istorijų, kurios, kaip pats sako, kildavo einant į darbą, vaikstant ir stebint miestą, smulkiausias jo detales.

Seirijų šnektos tekstai / sudarė Asta Leskauskaitė. – Vilnius: Lietuvių kalbos institutas, 2016 (Vilnius: Petro ofsetas). – 293, [1] p.: iliustr., faks., žml.

Knygoje supažindinama su Lazdijų rajono Seirijų krašto istorija, ankstesne ir dabartine socialingvistine situacija, aptariamoms skiriamosios ir kitos svarbiausios šnektos, kuri priskiriama pietų aukštaičiams, ypatybės, atspindinčios archajiškąjį sluoksnį ir kaitą. Čia taip pat pateikiama transkripcija užrašytų tekstų, kuriuose atsispindi vietinių gyventojų pasaulėžiūra, kasdienis gyvenimas, papročiai ir tradicijos.

Skaržinskas, Česlovas. Palėpėje, į kurią atsėlina vakaras: [publicistika]. – Vilnius: [Č. Skaržinskas], 2016 (Vilnius: Standartų sp.). – 199, [1] p.: iliustr., portr.

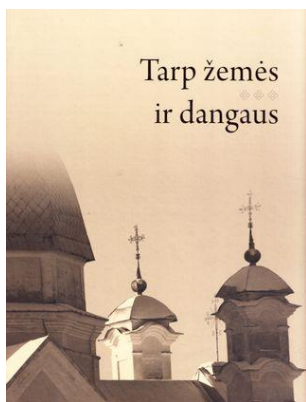
Knygoje spausdinami pasakojimai ir pokalbiai apie Dzūkijos keturių brolių partizanų Ivanauskų likimą, fotomenininkų brolių Černiausku, ilgamečio „Valstiečių laikraščio“ vyriausiojo redaktoriaus Jono Švobos, poeto ir eseisto Stasio Stacevičiaus, rašytojų Aloyzo Tendzegolskio, Jono Mačiukevičiaus bei kitų menininkų kūrybos ir gyvenimo laikotarpius. Leidinyje dominuoja esė žanro tekstai: išvalgos, apmąstymai, prisiminimai. Daugelyje jų akcentuojama skaudi nutolusio ir dabartinio laiko sandūra – dienraščio „Respublika“ žurnalisto darbas

pirmaisiais Lietuvos nepriklausomybės metais Šalčininkų krašte, kaimo, kaip tautos šaknų, naikinimas.

Šventės šiuolaikinėje vilniečių šeimoje: [monografija] / Rasa Paukštytė-Šaknienė, Jonas Mardosa, Žilvytis Šaknys, Irma Šidiškienė; [sudarytoja Rasa Paukštytė-Šaknienė]; Lietuvos istorijos institutas. – Vilnius: Lietuvos istorijos institutas, 2016 (Vilnius: Petro ofsetas). – 372, [1] p.: iliustr., diagr.

Monografijoje analizuojamos lietuvių, lenkų, rusų vilniečių šeimose švenčiamos tradicinės šventės (Kūčios, Kalėdos, Naujieji metai, Užgavėnės, Velykos, Joninės, Žolinė ir Mirusiųjų paminėjimo) bei modernios, susijusios su Lietuvos valstybingumu, – Lietuvos valstybės atkūrimo ir Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo, taip pat Moters, Motinos bei Tėvo dienų šventės. Autoriai remiasi kelerius metus kauptais etnografiniais duomenimis, gautais anketavimo, interviu, stebėjimo metodais.

Tarp žemės ir dangaus: [apie Dainavos krašto kryžius] / Algimantas Černiauskas, Mindaugas Černiauskas, Henrikas Gudavičius, Nijolė Marcinkevičienė; [fotografijos Algimanto ir Mindaugo Černiausku]. – Merkinė [Varėnos r.]: Dzūkijos nacionalinio parko ir Čepkelių valstybinio gamtinio rezervato direkcija, 2016 (Vilnius: Petro ofsetas). – 163, [1] p.: iliustr.

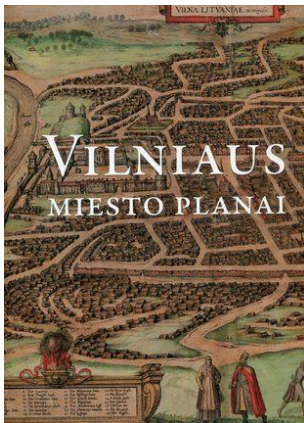
Knygoje rašoma apie Dainavos krašto kryžius, kurie neatpažinti šmėkščioja pakelėse, kryžkelėse, prie esamų ar buvusių sodybų, žmonių žūties ar amžinojo poilsio vietose.

Viliūnė, Gina. Magdalė, smuklės merga : romanas apie XVI a. Vilnių / Gina Viliūnė. – Vilnius: Alma littera, 2016 (Kaunas: Spindulio sp.). – 267 p.

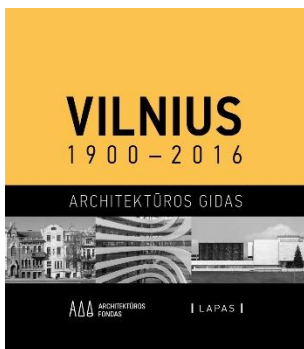
Profesionali gidė G. Viliūnė, išleidusi kelias knygas, literatūriškai vaizduojančias Vilnių, šiame romane tęsia pasakojimą apie vilniečių gyvenimą. Romano siužetas kupinas intrigų ir netikėtų vingių. Vilniaus istorija prabyla eilinių XVI amžiaus miestiečių lūpomis. Greta sąmokslų ir pinklių, čia rasite pasakojimų apie miestiečių buitį, kasdienybę ir šventes, amatus ir papročius, marui gydyti pasitelkiamus stebuklingus vaistus ir burtus.

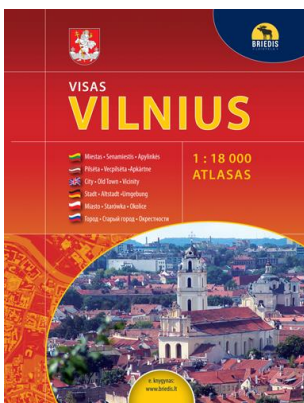
Vilniaus miesto planai / [sudarytoja Birutė Rūta Vitkauskienė]; [rengė Ingrida Tamošiūnienė, Birutė Rūta Vitkauskienė, Aušrinė Žilevičiūtė]. – Vilnius: Lietuvos nacionalinis muziejus, [2016] (Vilnius: BALTO print). – 430, [2] p.: iliustr., faks.

Knygoje „Vilniaus miesto planai“ skelbiami kaip istorinės kartografijos šaltiniai. 153 brėžiniai iš Lietuvos nacionalinio muziejaus kolekcijos, kitų Lietuvos ir užsienio rinkinių atskleidžia miesto plėtrą ir kraštovaizdžio kaitą XVI amžiuje – XX amžiaus pradžioje. Knygoje pateikiami kartometriniai duomenys ir nagrinėjami archyviniai šaltiniai padeda išsamiau pažinti planų sudarymo tikslus bei atsiradimo aplinkybes.

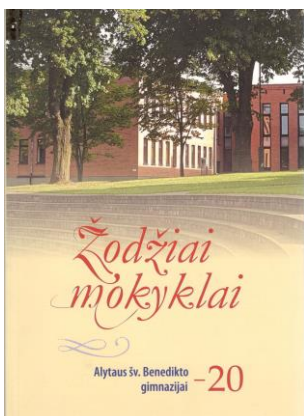
Vilnius, 1900–2016: architektūros gidas / [Marija Drėmaitė, Rūta Leitanaitytė, Nijolė Lukšionytė, Karolis Kučiauskas, Diana Kontrimaitė, Algimantas Mačiulis, Vaidas Petrulis, Julija Reklaitė, Jurgita Rimkevičienė, Indrė Ruseckaitė, Jūratė Tutlytė, Aida Štelbienė, Renata Vaičekonytė-Kepežinskienė]; [sudarytojos Marija Drėmaitė, Rūta Leitanaitytė, Julija Reklaitė]; Architektūros fondas. – 3-iasis atnauj. ir papild. leid. – Vilnius: Lapas, [2016] (Vilnius: BALTO print). – 351, [1] p.: iliustr.

Trečiasis lietuviškas Vilniaus architektūros gido leidimas gausiai papildytas vaizdine medžiaga ir aktualiais faktais. Naujasis architektūros gidas apima šimtas šešiolika Vilniaus architektūros metų (1900 – 2016), 238 pastatų istorijas. Pastatų aprašymai iliustruoti nuotraukomis ir brėžiniais. Įtraukta naujų šiuolaikinės architektūros objektų.

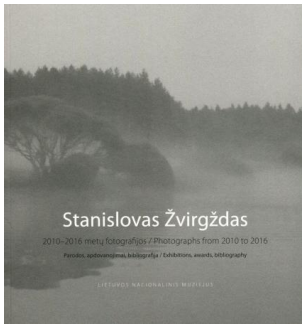
Visas Vilnius [Kartografija]: atlasas: [miestas, senamiestis, apylinkės]. – 1:18 000. – [Vilnius]: Briedis, [2016] (Kaunas: Kopa). – 144 p.: iliustr., žml.

Leidinyje išspausdintas detalus Vilniaus miesto atlasas su pavaizduotomis gatvėmis, gatvių pavadinimų rodykle, pastatais, numeruotais namais, prijungtomis miesto teritorijomis (Lentvariui, Grigiškėms), lankytinų objektų aprašymais. Informacija knygoje pateikiama lietuvių, anglų, vokiečių, lenkų ir rusų kalbomis.

Žodžiai mokyklai: Alytaus šv. Benedikto gimnazijai – 20. – [Alytus]: [Alytaus šv. Benedikto gimnazija], [2016] (Vilnius: Spauda). – 213, [3] p.: iliustr., portr.

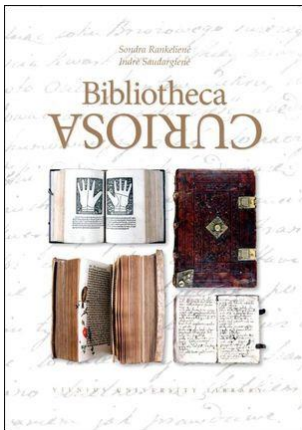
Knygoje aptariama 1991–2016 m. Alytaus šv. Benedikto gimnazijos veikla, spausdinami abiturientų, mokytojų atsiminimai. Leidinys iliustruotas nuotraukomis iš įvairių švenčių, gimnazijai svarbių įvykių.

Žvirgždas, Stanislovas. Stanislovas Žvirgždas: 2010–2016 metų fotografijos: parodos katalogas [2016, Vilnius], parodos, apdovanojimai, bibliografija / [vertėja Aušra Simanavičiūtė]. – Vilnius: Lietuvos nacionalinis muziejus, [2016] (Vilnius: Petro ofsetas). – 82, [2] p.: iliustr.

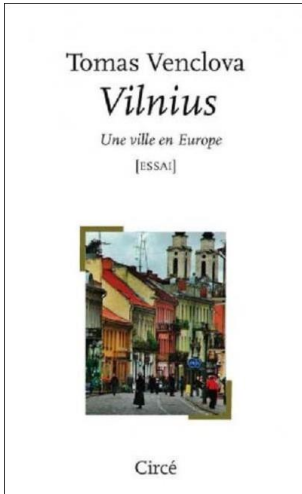
Tai žymaus fotografo, fotografijos istoriko, vertėjo parodos katalogas. Knygoje pristatomos 2010 – 2016 m. fotografijos, autoriaus parodos, apdovanojimai, bibliografija.

LEIDINIAI UŽSIENIO KALBOMIS

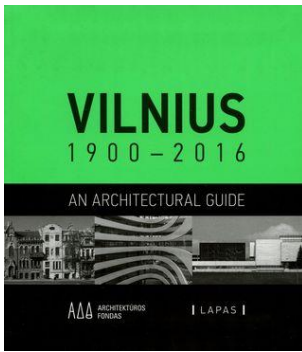
Rankelienė, Sonda. Bibliotheca curiosa / Sonda Rankelienė, Indrė Saudargienė; Vilniaus universitetas, Vilniaus universiteto biblioteka, Mokslinių tyrimų ir paveldo rinkinių centras. – Vilnius: [Vilniaus universitetas]: Vilniaus universiteto leidykla, 2016 (Vilnius: Petro ofsetas). – 172 p.: faks.

Knygoje pristatomi 123 Vilniaus universiteto bibliotekoje Retų spaudinių skyriuje saugomi XV–XX a. leidiniai, kuriuose atsiskleidžia intriguojantis senųjų spausdintinių knygų pasaulis. Puošniose metalu kaustytais viršeliais įrištose senosiose knygose įrašyti istoriniai ar grasinantys įrašai, skaitytojo ar savininko piešti portretai ir kiti vaizdai, suteikia joms didelę istorinę vertę. Atskirą „curiosa“ knygų grupę sudaro leidiniai, virtę įvairių jose rastų daiktų: raštelių, skirtukų, paveikslėlių, plunksnų ir kt., saugyklomis.

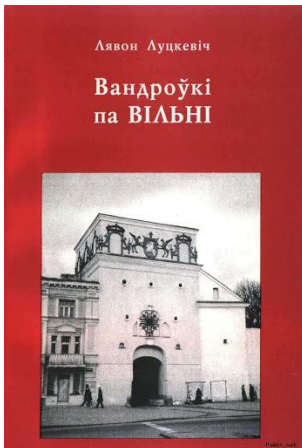
Venclova, Tomas. Vilnius: une ville en Europe: [essai] / Tomas Venclova; traduit par André Cabaret. – Strasbourg: Circé, 2016. – 252, [2] p.

Knygoje nagrinėjamos Vilniaus miesto įkūrimo, jo daugiatautiškumo problemos. Rašoma apie renesansą ir baroką Vilniuje. Pasakojama apie Vilniaus universiteto istoriją ir architektūrą. Aptariamas dramatiškas XIX amžius – filomatų ir filaretų, dviejų sukilimų laikai. Bandoma aiškintis, kodėl skirtingai žvelgia į bendrą savo tautų ir Vilniaus istoriją lietuviai ir lenkai. Neapeinami ir skaudūs abiem tautoms politiniai istorijos momentai. Paskutiniame skyriuje, pavadintame „Totalitarizmas ir laisvė“, rašoma apie XX amžiaus Lietuvos ir Lenkijos santykius aptemdžiusį konfliktą dėl Vilniaus ir Vilniaus krašto, apie Lietuvos Atgimimo įvykius. Beveik visuose skyriuose yra autobiografinių intarpų.

Vilnius, 1900–2016: an architectural guide / [Marija Drėmaitė, Rūta Leitanaitė, Nijolė Lukšionytė, Karolis Kučiauskas, Diana Kontrimaitė, Algimantas Mačiulis, Vaidas Petrulis, Julija Reklaitė, Jurgita Rimkevičienė, Indrė Ruseckaitė, Jūratė Tutlytė, Aida Štelbienė, Renata Vaičekonytė-Kepežinskienė]; [editors Marija Drėmaitė, Rūta Leitanaitė, Julija Reklaitė]; Architektūros fondas. – Vilnius: Lapas, [2016] (Vilnius: BALTO print). – 352 p.: iliustr.

Vilniaus architektūros gide pristatomos 1900 – 2016 m. statytų 238 pastatų istorijos. Leidinys iliustruotas aprašomų pastatų nuotraukomis ir brėžiniais. Knygoje įtraukta ir naujų šiuolaikinės architektūros statinių.

Луцкевіч, Лявон. Вандроўкі па Вільні / Лявон Луцкевіч; [уступны артыкул: Алег Аблажэй]. – Мінск: Белпринт, 2016. – 155, [1] p.: iliustr., lent., portr., žml.

Knygoje supažindinama su Vilniaus architektūra, kviečiama pakeliauti po Senamiestį ir Naujamiestį, Antakalnį. Leidinyje ypatingas dėmesys skiriamas baltarusiškam miesto aspektui. Rašoma apie baltarusių organizacijas, XX a. pr. Vilniuje veikusią B. Danilovičiaus biblioteką. Pasakojama apie čia gyvenusius baltarusių veikėjus (spaustuvininką Pranciškų Skoriną, rašytojus Janką Kupalą, Jakubą Kolasą, Alaizą Paškevič-Ciotką).